

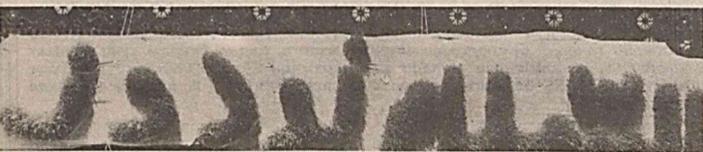
АДОЛАТ

Ўзбекистон
«Адолат»
СДП
газетаси

1995 йил 22 февралдан чиқа бошлаган 1998 йил, 20 март, № 11 (154) Жума кунлари чиқади Сотувда эркин нархда

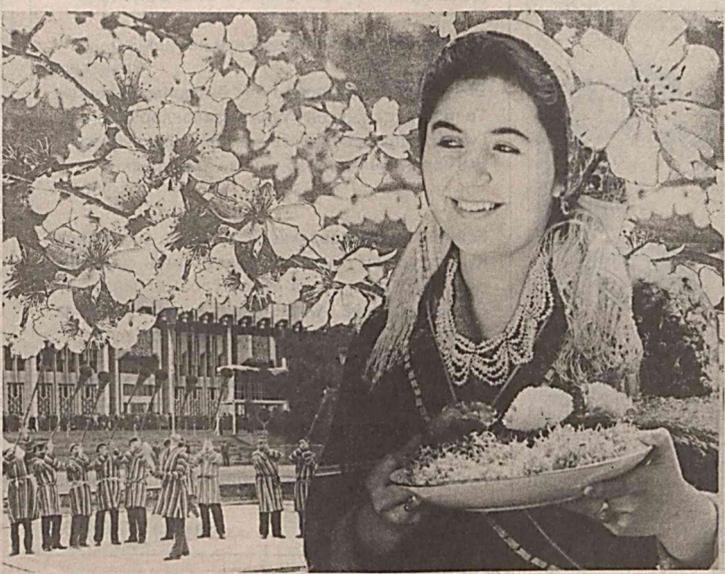
Наврўзни қутлар юртим, баҳор чечагин тақиб, Тенглашибди кунни тун, иқбол маъшалин ёқиб

Наврўз халқимизнинг энг қадимги, энг миллий, энг сеvimли байрамидир. Уни ҳар бир инсон, ҳар бир оила орзиқиб кутади. Мамлакатимизда байрамлар кўп. Декин Наврўзнинг таровати, шуқуҳи ўзгача. У, аввало, табиатнинг уйғониш байрамидир. Баъзан ҳаёт ташвишлари билан бўлиб, табиатга узвий боғлиқлигимизни унутиб қўямиз. Ваҳоланки, инсон табиатнинг энг олий маҳсулидир.

Наврўзнинг иккинчи хусусияти у бизнинг миллий байрамимиздир. Ота-боболаримиз минг йиллардан буён Наврўзни шодлик ва бахт айёми сифатида нишонлаб келади. Наврўз миллий қадриятларимиз мўжассамлашган, миллатимизга хос ва мос байрамдир.

Ислом КАРИМОВ.

ИНСОНИЙЛИК, МЕХР-ОҚИБАТ БАЙРАМИ

Кейинги йилларда Мустақиллик шарофати билан миллий қадриятларимиз, урф-одатларимизни қайта тиклаш борасида хайрли ишлар амалга оширилмоқда. Шубҳасиз, Халқаро «Наврўз» хайрия жамғармасининг ташкил қилиниши ҳам ана шу мақсадда ташланган шод ёна қадамларимиздан биридир. Яқинда жамоатчи муҳбиримиз жамғарманин Хоразм вилояти бўлими бошлиғи, Нью-Йорк фанлар академиясининг аъзоси, физика, математика фанлари номзоди Курбонбой ҲАЙИТБОВЕВ билан шу ҳақда суҳбатлашди.

— Курбонбой Ҳайитбоевич! Аввало халқимизнинг энг катта маросимларидан бири бўлган «Наврўз» байрами, унинг тарихи ҳақида гапириб берсангиз?

— Биласизми, Наврўз энг аввало инсонийлик, меҳр-оқибат, эзгулик байрамидир. Унинг неча минг йиллар давомида умрбоқий яшаб келаётганлигининг боиси ҳам шунда. Аммо унга ўтмишда ҳар хил жаҳоллараслар томонидан турли тошлар отилди. Хаттоки, яқин ўтмишимизда барча миллий анъаналаримиз, қадриятларимиз, тилимизни йўқотишга шадд қилган «инкилобий сиёсат» Наврўзни диний байрам деб эълон қилиб, уни нишонлашни таъқиқлаганди. Лекин, Наврўз ҳаммиша халқимизнинг ёнида, унинг вужудида яшаб келди. Уни ҳар қанча таъқиқламасинлар, яширичча нишонланди.

Наврўзи оламнинг ёши энг қамада уч минг йилни ўз ичига олади. Унинг пайдо бўлиши моҳиятида ҳар турлича талқинлар бор. Лекин, уларнинг ҳаммасида Наврўз янги кун ёки янги йил бошланишини билдиради. Наврўз сўзининг луғавий маъноси ҳам янги кун деган тushунчани англатади.

— Ота-боболаримиз бу шод ёнани қандай нишонлашган? Байрам маросимларида қанақа удумларни бажаришган?

— Наврўз асрлар давомида янги-янги удумлар, қарашлар билан бойиб борди. Шунингдек, эски қўшиқ, уйин ва бошқа одатлар ҳам яшада давом этди. Наврўз байрами билан боғлиқ бўлган тадбир ва удумларни ҳақли равишда икки турга ажратishi мумкин. Байрамгача, байрамдан кейин ўтказилган удумлар.

Байрамгача бўлган удумларда экин-тикинларга тайёргарлик кўриш, кўча, ҳовли, ариқ ва зовурларни, қабристонларни тозалаш, байрам таомлари — сумалак, ҳалим ва бошқа овқат, ичимликларни тайёрлаш, янги сарполар тикиш ишлари

бажарилади. Бу тадбирлар турли жойларда турлича ўтказилган.

Умуман олганда, Наврўз баҳор байрами, шодлик, севи ва муҳаббат байрами сифатида шўх-шўх қўшиқлар, хиргойлар билан кутиб олинган. Байрам кунлари қиз-жувонлар бoғ сайрига чиққанлар. Азим ўрикларнинг баҳуват шохларига арқонлар ташлаб аргимчоқлар ясаган. Ҳамма навбат билан аргимчоқ учишган. Кўп жойларда аргимчоқ учиш билан кишининг йил бўйи қилган гуноҳлари тўкилади деб қаралган. Айниқса, турмушга чиқмаган қизлар, фарзанд кўрмаган келинчақлар аргимчоғни баландатиб учишган.

Наврўзнинг яна бир аjoyиб томонларидан бири — мазабли ширмойи таом — сумалак тайёрлашдир. Сумалак-байрамда танавули қилинадиган асосий таом ҳисобланади.

Хўжақат қилинишича, сумалак-биби Фотиманин ошлари экан. Бир кун у кишининг болалари оч қолибди. Овқат пишириб берай деса уларда ҳеч нарса йўқ экан. Ушанда киш чиқиб кўлмак кўкатлари энди ниш ураётган пайт экан. Биби Фотима ҳовлисининг бири четига кузда бир ҳовуч дон сепган экан. Қараса доллар кўкариб, майса тусига кира бошлаган экан. Даров шу майсадан уриб келиб, майдалаб қозонга солибдилди. Супрада қолган бир сижим уни ҳам қўшиб яхшилаб аралаштириб, қозоннинг тагига ўт қалай бошлабди. Бироз қозонни қавлаб, чарчаганидан сўнг биби Фотима ҳам болаларига ўттизилиб ухлаб қолибди. Эрталаб уйғониб қараса, қозонни ўттизи фаришта қавлаб пишираётган эмиш. Шунинг учун бу таомнинг номи сумалак бўлиб қолган экан. Чунки сумалак — ўттизи малак дегандир.

— Наврўз — баҳор айёми, гўзаллик ва нафосат байрами, дўстлик ва садоқат байрами сифатида ҳам қадрли.

— Албатта.

— Наврўз арафасида қадимда урушлар тўхтатилган. Одамлар бир-бирлари билан ярашишган. Ер-биродарлар, қариндош-уруғлар ўзаро давра қуришиб ўйин кулги қилиб, хушчақчилик қилишган. Наврўздаги қадимий анъаналарни қайта тиклаш ва оммалаштириш борасида мамлакатимизда катта хайрли қадамлар ташланди.

Энг аввало Наврўзни расмий равишда халқ байрами сифатида нишонлаш, 21 март кунни дам олиш кунни деб эълон қилинганлигини фахр билан тилга олиш ўттизи жоиз. Оммавий сайилар, ободонлаштириш-қўқаламзорлаштириш ишлари агар эътибор бериб бораётган бўлсангиз, тобора Наврўз анъаналарига айлиниб бормоқда. Олий ўқув юртлари, мактабларда ҳар йили Наврўз байрамнинг янгича урф-одатлар билан бойиб бораётганлигини ҳам алоҳида таъкидлаб ўттизи жоиз.

Албатта, бундай тадбирларни янада жонлантириш, минг йиллар давомида элимиз эъозлаб келган Наврўзимизнинг янада жозибали ва гўзал бўлиши учун доимо қайғуришимиз керак.

— Шу ўринда ўзингиз раҳбарлик қилаётган жамоатнинг ишлари хусусида ҳам тўхталиб ўтсангиз?

— Жамғармаимиз фаолиятининг чўқур ва кенг қамровли бўлишига астойдил ҳаракат қилаяптимиз. Чунки, ҳозир жамғармалар фаолиятига халқимиз ўртасида катта қизиқиш уйғонмоқда.

Наврўз байрами, Мустақиллик кунни, шунингдек, бошқа турли байрам, юбилейлар арафасида кўп болали оналар, ногирон, кекса ва ёлғиз яшовчиларга моддий ёрдам кўрсатишмоқда. Яқинда 77 минг сўмлик маҳсулотлар, кам таъминланган оилаларга, уруш ва меҳнат ногиронларига хайрия қилиб берилди.

Умуман қилинаётган ва келгусида амалга оширилиши режалаштирилаётган ишларимизни кўп. Буларнинг ҳаммаси бир нарсасига — Оила йилида аҳолига моддий ва маънавий ёрдам кўрсатишга қаратилган. Биз бундай хайрли ишларни бундан сўнг ҳам давом эттириб, халқимизга холис хизмат қилаберамиз.

Қошир МУЛЛАЕВ суҳбатлашди.

«Дехқон фермер хўжалиқлари» тўғрисидаги қонуннинг лойиҳаси муҳокамага қўйилди.

«Дехқон фермер хўжалиқлари» тўғрисидаги қонуннинг лойиҳаси муҳокамага қўйилди. Албатта, усти-эр қонунларнинг ҳаммаси халқ манфаатларини кўзлайди. Унда қишлоқни ислоҳ қилиш жараёни давлат ихтиёридаги энг катта бойлик бўлган ернинг чинакам эгасини тиклаш, дехқонда эгаллик ҳуқуқига умид туғдириш, унинг турмушини янада тўқинроқ қилиш вазирасидан келиб чиқади. Ушбу қонун билан дехқон-фермер хўжалиқларини ривожлантириш учун ҳам ҳуқуқий, ҳам ташкилий шарт-шароитлар яратилади. Фермерларга ажратилган ерларни мерос қилиб қолдириш шарти билан узоқ муддатга ижарага олиш ҳуқуқи мустаҳкамлаб қўйилди.

Лекин қишлоқ хўжалиғида мулк шаклининг ўзгарганлиғи ҳақида қонуний асослар бўлишига қарама-дан ҳозирги кунга қадар олиб бораётган тушунтириш, тарғибот ва ташвиқот ишлари ўз натижасини тулик бераётгани йўқ. Еки бул-маса ерни талон-тарож қилувчиларга нисбатан қури-лаётган чоралар билан ҳам кутулган самарага эришиб бўлмапти.

Фикримизча, қишлоқ хўжалиғини ислоҳ қилиш, мулкка муносабатни ўзгартириш учун дехқон-фермер хўжалиқларини қўлайтириш, уларнинг ҳуқуқини ҳимоя қилган ҳолда иқтисодий ривожланишларига имкон яратиш алоҳида аҳамият касб этади. Тахлиллар шуни кўрсатмоқдаки, биргина Бухоро вилоятида мингдан ортиқ дехқон-фермер хўжалиқлари мавжуд бўлсада, уларнинг ўз мулкларига тулик эгаллик қилиш ҳуқуқи бир қанча объектив ва субъек-

Қонун лойиҳаси — муҳокамада

Фойда олиш асосий мезон

ёхуд бозор иқтисодиёти шароитида дехқон-фермер хўжалиқлари қандай ишламоғи керак?

линган харажатлар уни сотишдан олган даромадларини қоплай олмапти.

Айни пайтда бизнинг вилоятда дехқон-фермер хўжалиқларининг ривожланиши учун бир қанча сунъий тусиқлар мавжуд. Биринчидан, дехқон-фермер хўжалиқлари раҳбарларнинг ҳаммаси ҳам талаб даражасидаги, тажрибали ва малакали кадрлар эмас. Айниқса, уларнинг ҳуқуқий билимлари жуда ҳам савалгичча қолмоқда. Иккинчидан, дехқон-фермер хўжалиқларини барча таъминловчи идоралар, жамоа хўжалиқлари, шунингдек, бюрократчи ташкилотлар ҳали тулик қўллаб-қувватлашмаяпти. Табиийки, нега ҳуқуқни муҳофаза этувчи идоралар, ҳокимликлар бунинг сабабларини билишса-ю, уларни бартараф этиш чораларини кўрмайдилар? — деган савол турғилади.

Бу борада маълум ишлар қилиниб, ҳуқуқий ёрдамлар ҳам берилмоқда. Лекин, дехқон-фермер хўжалиқларининг узлари фаолият кўрсатишмаса, тезроқ ихтиёрий натижаларга эришиши қийин. Дехқон-фермер хўжалиқларининг иқтисодий юксалишини таъминлашнинг ягона йўли у ташкил топ-

ган пайтданок хўжалик аъзоларининг ҳуқуқ ва бурчларини ургатиш, шартномалар тузишни қуриқилишини таъминлайди.

Учинчидан, дебитор ва кредитор қарзлари вужудга келишидек жиддий муаммодан ҳам халос бўлинади. Чунки дехқон етиштирилган маҳсулотнинг фақат маблагини бора ташкилотга сотади.

Булардан ташқари, яна бошқа бир қанча муаммоларни ҳал этиш мумкин бўлиб, бу эса бунгун кунда прокуратура органларидан янгича ёндашувдаги аниқ мақсадли тадбирлар билан амалга оширилиши талаб этади. Айниқса, юқорида айтганимиздек, жамоа, ширкат хўжалиқларининг фойда ололмаётганлигининг фойда ололмаётганлигини исботлаб берсак, дехқонда қилувчи ишига ишонч туғилади, онгда меҳнат ва мулкка нисбатан муносабат ўзгарди.

Дехқон-фермер хўжалиқларининг қўллаб ташкил этилиши, биринчи навбатда дехқонларнинг ҳозирги пайтда учраб турган жамоа хўжалиқларидаги юзак ва мажбурий меҳнат қилиш муаммосидан озод этади. Иккинчидан, экинларни пайҳон қилиш муаммоси ҳам йўқолади. Чунки амалиёт шунинг курсатадики, дехқон-фер-

мер хўжалиғи ўз экин майдонини чорва моллари пайҳон қилишига йўл қўймайди, доимий қуриқилишини таъминлайди.

Учинчидан, дебитор ва кредитор қарзлари вужудга келишидек жиддий муаммодан ҳам халос бўлинади. Чунки дехқон етиштирилган маҳсулотнинг фақат маблагини бора ташкилотга сотади.

Булардан ташқари, яна бошқа бир қанча муаммоларни ҳал этиш мумкин бўлиб, бу эса бунгун кунда прокуратура органларидан янгича ёндашувдаги аниқ мақсадли тадбирлар билан амалга оширилиши талаб этади. Айниқса, юқорида айтганимиздек, жамоа, ширкат хўжалиқларининг фойда ололмаётганлигининг фойда ололмаётганлигини исботлаб берсак, дехқонда қилувчи ишига ишонч туғилади, онгда меҳнат ва мулкка нисбатан муносабат ўзгарди.

ПРЕЗИДЕНТ ҲУЗУРИДА ҚАБУЛ

Ўзбекистон Республикаси Президенти Ислам Каримов 19 март кунни Америка Қўшма Штатларининг мамлакатимиздаги Фақуллода ва Мухтор элчиси Жозеф Преселни қабул қилди.

Ислам Каримов мамлакатларимиз ўртасидаги муносабатлар тобора ривожланиб бораётганини қайд этиб, иқтисодий ҳамкорлик бўйича Ўзбекистон-Америка қўшма комиссиясининг яқинда АҚШда бўлиб ўтган мажлисига тўхтади.

— Мажлиснинг юқори савияда ўтиши ва ҳар томонлама фойдали бўлишида сизнинг ҳам катта хизматингиз бор, — деди Президент. — Энг муҳими, ҳар икки мамлакатда ҳам ўзаро ҳамкорликни янада чўқурлаштиришга интилишлар муштаракдир.

АҚШ элчиси қабул учун Ўзбекистон Президентига миннатдорлик билдирди. Ўзбекистон-Америка муносабатлари ривожига ҳисса қўшишдан ҳаммиша фахрланишини таъкидлади.

Суҳбат чоғида икки мамлакат ўртасидаги савдо-иқтисодий ҳамкорлик алоқаларини янада ривожлантириш билан боғлиқ масалалар муҳокама қилинди.

Қабул маросимида Ташқи ишлар вазири А. Комилов иштирок этди.

(ЎзА).

НАВРЎЗИМ

Юртимизга хуш келибсан, Наврўзим!
Соғингандик, хўб билибсан, Наврўзим!
Элу юртин шод қилибсан, Наврўзим!
Сайлларга чорлаб келган Наврўзим!
Қўш каби порлаб келган Наврўзим!

Наврўзий рух: дошқозонлар мойланди,
Атрофида қиз-жувонлар айланди.
Сумалаклар тайёрланди, шайланди,
Қўқатларга жон киргизган Наврўзим,
Томирларда қон юргизган Наврўзим.

Эл олдиға оқ дастурхон ёзилар,
Ширмойи нон келтиради баъзилар,
Ёғлик палов, кўк сомсаю, қазилар,
Нози-неъмат мўл-кўл бўлган Наврўзим,
Дастурхонни нурга тўлган Наврўзим.

Бойчечаклар истиқболға югурар,
Келинчақлар бахт-иқболға улгурар,
Боларилар гулдан болни суғирар,
Табиатни уйғотувчи Наврўзим,
Мавжудотни кўзгатувчи Наврўзим.

Карнай-сурнай, чилдирмалар бака-банг,
Янгра кўшиқ, куй қалинар минг оханг,
Койил сенга раққоса қиз, беш бахонг,
Юрда шодлик куйин қалган Наврўзим,
Юракларга ўтлар солган Наврўзим.

Масхарабоз, қизикчилар келишар,
Аския эўр, қаҳ-қаҳ отиб кулишар,
Ишқибозлар роса роҳат қилишар,
Бахт-иқболға келтирибсан Наврўзим,
Элга соғлиқ келтирибсан Наврўзим.

Чавандозлар отларини чоптирар,
Полвонларнинг сараларини топтирар,
Қаддин ростлаб кенг даврада саф турар,
Беллашувга чорлабсан Наврўзим,
Машваладек порлағувчи Наврўзим.

Йўқланса ногирон, шодланар беҳад,
Дилларга равшанлик, белларга мадад,
Йўқланса ўтганлар, руҳлар бўлар шод,
Ўтганларни йўқлаб келган Наврўзим!
Тирикларни йўқлаб келган Наврўзим!

Эркин бўлдиқ, равон бўлдиқ йўлимиз,
Кўкка чўзасак етар энди қўлимиз,
Кўнгиллар тинч, оёқларимиз элимиз,
Бахт-иқболға ҳамроҳ бўлган Наврўзим,
Истиклолга ҳамроҳ бўлган Наврўзим.

Мамажон ХОЛИҚОВ.

ЎЗБЕКISTON «АДОЛАТ» СОЦИАЛ-ДЕМОКРАТИК ПАРТИЯСИНИНГ БАРЧА АЪЗОЛАРИГА!

Азиз юртдошлар!
Хурматли партияимиз аъзолари!
Барчангизни юртимизга уйғониш, яшариш, орзу-умидлар рамизи бўлиб кириб келаётган Наврўз байрами билан қизгин кутлаймиз.

Наврўз мустақиллигимиз туғайли ўз тарихимиз, қадрият урф-одатларимизни қайта тикланганлигининг ёрқин исботи ва энг ширин меvasидир.

Бу байрам юртимизда элати, миллати, ирқидан қатъий назар бир хил шодлиғу қувонч билан мана олдди йилдирки нишонланиб келинмоқда.

Мазкур қувончли кунни нишонлашга қизгин тайёргарлик кетаётган кунларда бизнинг партияимиз ҳам ўз йшга тулди. Ўтган қўшда давр ичида партияимиз фаоллари халқимиз турмуш фаровонлиғи йулида, дарду-фикрига, қувончига шерик бўлиб келмоқда.

Бундан буён ҳам халқимиз, юртимиз равнақи йулида партияимиз аъзолари бор куч-ғайратларини аямайдилар деб ишонамиз.

Бу борада барча фаолларимизга, аъзоларимиз ва бизга хайрихоҳ бўлган юртдошларимизга соғлиқ-омонлик, тинчлик-тотувлик, дастурхонига кут-баракка тилаймиз.

Юртимизда ҳар бир кун Наврўз бўлсин!
ЎЗБЕКISTON «АДОЛАТ» СДП СИЁСИЙ КЕНГАШИ.

Партия ахбороти КОТИБИЯТ ЙИГИЛИШИ

Ўзбекистон «Адолат» социал-демократик партияси Сийсий Кенгаши Марказий аппарати қароргоҳида 10 март кунни Сийсий Кенгаш котибиятининг мажлиси бўлиб ўтди.

Мажлисида партиянинг навбатдаги IX Пленумини ўтказиш тўғрисида қарор қабул қилинди ва пленумнинг кун тартиби ҳамда бошқа қуриладиган масалалар мажмуи белгилаб олинди.

Ўзбекистон «Адолат» СДП Сийсий Кенгаши биринчи котиб Тургунпулат Даминов раислигида ўтган ушбу мажлисида партия ҳаётига тегишли бошқа бир қатор масалалар ҳам қуриб чиқилди.

БИЛДИРУВ

Ўзбекистон «Адолат» социал-демократик партияси Сийсий Кенгаши аъзолари ва вилоят Кенгашларининг котиблари ДИҚКАТИГА!

1998 йил 27 март соат 15.00 да Ўзбекистон «Адолат» социал-демократик партияси Сийсий Кенгашининг IX Пленуми ўтказилади.

Пленум Тошкент Давлат юридик институтининг мажлислар залда ўтказилади.

Манзилгоҳ: Тошкент шаҳри, Амр Темур хйёбони, Сайил-гоҳ кўчаси 35-уй. Маълумот учун телефон: 67-62-74.
Ўзбекистон «Адолат» СДП Сийсий Кенгашининг Котибияти.

Расми навбахор йўли кетибон зилистонлар, Дўстлар, занмиатдур, сайр этинг зилистонлар

Байрам дилхати

РЕГИСТОН КИПРИГИДА НАВРЎ СОҒИНЧИ

Саодатли, орзу умидли кунларга интилади яшаш инсонга хос фазилат. Шу интилиш бор эканки умр чарогон, кунгли нурафшон. Наврўз истиқлол бизга ҳаёда этган саодатли кунларнинг, қадриятларнинг дебчаси бўлганлиги боис ҳар биримиз учун азиз ва суяқлидир. Мухтарам Президентимиз таъкидлаганларидек Наврўзнинг бошқа байрамларга ўхшамайдиган ўзига хос жиҳати мафкурадан, сийбатдан холи умумхалқ байрами эканлигидир.

Этибор беринг: Самарқандда юздан ортиқ миллат ва элат вакиллари истиқомат қилишади. Лекин уларнинг ҳаммаси Наврўзга байрамларидек зур шодоналик билан нишонлашади. Демак, азалдан Шарқу Гарбни бириктирган Буюк ипак йўлида жойлашган Самарқандда Наврўз дуслик, ишонч, меҳр-қўшқон сингари умуминсоний гошларнинг даррачиси бўлиб келган. Бугун ҳам, эртага ҳам шундай бўлиб қолаверади. Бинобарин эларни бириктирадиган кўлуг байрамга тайёргарлик ишлари ҳам кўнгилдагидек бўлмоғи лозим. Бунга ҳар бир меҳнат жамоаси, маҳалла, қишлоқ аҳли чуқур аниқланган. Айниқса, вилоят ҳокимининг шу йил 3 февралдаги «Вилоятда Наврўз — умумхалқ байрамага тайёргарлик куриш ва уни ўтказиш тўғрисида»ги қароридан сўнг жойларда тантанавар ҳозирлик қизгин тус олди.

Шаҳар ва туманларда кенг қуламдаги ободлаштириш, кукаламзорлаштириш юмушлари амалга оширилди. Сув йўллари, ариқ ва анқорлар тазаланди. Биргина Самарқанд шаҳрида экологик мутаносиблини таъминлаш учун минглаб тут мевали ва манзарали дарахт кўчалари ўтказилди. Истироҳат боғлари, кўчалар байрамага безатилди. Аҳоли гавжум жойларда санаот ва қишлоқ хужалик маҳсулотлари савдо ярмаркаси ташкил этилди.

Наврўз меҳр-муруват байрами. Шунга назарда тутиб келсалар ва ногиронлар ҳолидан хабар олиш, уларга моддий ва маънавий ёрдам курсатишга ҳаракат қилинмоқда. Хусусан ҳокимлик ва вилоятдаги кўпгина қорхона-ташкилотлар, меҳрибонлик уйлари, боқувчисиз қолган хонадонлар, кўп болали, кам таъминланган оилаларга ҳозирданқ зарур ёрдам уюштирилмоқда. Наврўз шодонаси кунни бундай ёрдамлар аянда кенгайтиди. Чунки 21 март кунни вилоят болалар ва усмирлар ижодийоти саройида катта базм уюштирилиб, юздан зиёд ногирон болаларга вилоят ҳокимининг совғалари улашилди. «Наврўз», «Маҳалла», «Нуроний», «Соғлом авлод учун» жамғармалари ҳам ҳар битта маҳаллада шундай тadbирни амалга оширадилар.

Байрам шукҳини олиш Қўшрабтода, Ургут ёки Нуробода ҳамма бирдек ҳис этиши учун ҳокимлик ва меҳнат жамоалари, маҳалла фаоллари ранг-баранг тadbирлар ташкилмоқда. Лекин энг асосийи қурилишларга этибор кўчирилган. Байрам муносабати билан 2 минг кўччи урнига эга булган 6 та янги мактаб биноси, 650 урилиш 5 та қишлоқ давонаш пункти қурилиб фойдаланишга топширилди. Шунингдек, 7650 квадрат метр саҳли уй-жой, 54 километр узунликдаги газ тармоғи, 23 та маиший хизмат пункти, 400 урилли янги ошоналар, салкам бир ярим

миг квадрат метр саҳли савдо шаҳобчалари барпо этилади. Биргина Самарқанд туманида шу кунга 500 болага мулкдорлар бонча, «Пахтабанк»нинг янги биноси ишга туширилди. Таъкидлаш лозимки, бундай қурилишлар байрамдан кейин ҳам давом этаверади. Регистон аллақачон катта тантаналар ўтказиладиган муҳташам майдонга айланган. Наврўз шодоналари билан боғлиқ асосий тadbирлар бу йил ҳам шу ерда бўлиб ўтади. Наврўзга бағишланган театрлаштирилган томоҳда 100 дан зиёд санъаткорлар, халқ хофизлари, хонанда, актёрлар иштирок этишади. Регистон саҳнасида янграган куй-қўшиқ садолари, дилбар рақслар минглаб шаҳарликларни ва хорижий меҳмонларни ҳайратга солиши шубҳасиз.

Регистонда халқ амалий санъати ва ҳунармандчилик вакилларининг ижодий курғамаси Наврўзга узгача чирой-жозоба бағишлайди, деб уйлайман. Юзлаб усталар уларни тайёрлаган зардузлик, заргарлик, қулоқчилик, наққошлик буюмларини намойиш қиладилар. Даровек, байрам арафасида вилоят ҳокимининг қалб кўри-ю, қўш тафтини узиди муҳассам этган машҳур Самарқанд нонлари энди янада шухрат қозонишига, байрам курғамасига ташриф буюрганларни лол қолдиришига шубҳа йўқ. Булар қаторида шаҳардаги «Азиз», «Нафис» ҳиссадорлик қорхоналарида байрамга атаб тайёрланаётган совғабоп буюмлар кўпчиликлари маъқул бўлади.

Байрам тантаналари бир кунда тугамайди. Туман марказларида, маҳаллаларда, талабалар ётоқхоналарида, истироҳат боғларида ўзига хос миллий спорт уйинлари, бадий курғамалар, катта концертлар уюштирилади. Самарқанд телевидениеси Наврўз шодоналари қандай нишонланаётганлиги ҳақида узлуксиз, бевосита курсатувлар намойиш этади.

Хуллас бугунги кунда юртимизнинг барча гушасида ҳамма-ҳамма Наврўз ташвиши, шодоналари билан банд. Ҳамма жойда уйғониш, яратиш ишқи. Навдалар қўш табассумидан гўнча эшига шай. Ҳатто қўнра Регистон киприклардан соғинч билан қарши олмақда суюкли Наврўзи. Ҳа, Наврўз улашаётган баҳорий илиқлик, тинкилик барча юртдошларимизнинг қалбига кўчиб уларнинг онаюртга, муқаддас заминга меҳр-муҳаббатларини жўш урдиқмоқда.

Илҳом РАШИДОВ,
Самарқанд вилоят ҳокимининг ўринбосари.

ҚУШЛОВ

Замзамларга зарлар сочган алвон кўёш кулиши,
Муз қоянинг қалби эриб қирғоқларнинг тўлиши,
Поёни йўқ чор ёнларга баҳор селгач улушин,
Мағрур тоғлар пойларига гулдан чамбар муборак,
Далаларнинг қучоғига мушки анбар муборак.

Бағри тилка сомонлардан нур чақмоқлар чаққанда,
Бойчечаклар теграсида дур ёмғирлар ёққанда,
Толбаргадан қувонч тўла қизалоқлар боққанда,
Гул чехралар сочларига жамалаклар муборак,
Ёмғирдан сўнг порлаб чиққан камалаклар муборак.

Ғойиблардан сумалакка маза берса малаклар,
Қўқ сомасинг бўйларига тўлса сомон-фалаклар,
Не ажабки янги кунда бажо бўлса тилаклар,
Эрта тонгда рўё бўлган ширин тушлар муборак,
Қанотида баҳор елган меҳмон қушлар муборак.

Қатимларда жилваланса турфа рангли бўёқлар,
Қўёшга қўл чўзиб тонгда шабнам тутса гиёҳлар,
Қўққарнинг оловидан ўт чақнаса тўёқлар,
Шоҳсупанинг минбарига шоҳсўворлар муборак,
Қўёшлардан, меҳрлардан бахтиёрлар муборак.

Кавсар ТУРДИЕВА.

Бизнинг шарҳ

БАЙРАМДА ҲАРАКАТ ХАВФСИЗЛИГИ ТАЪМИНЛАНАДИ

Эртага Наврўз халқимизнинг энг улуг, муқаддас байрами сифатида мамлакатимизнинг шаҳар ва қишлоқларида катта тантаналар билан нишонланади. Айниқса республикамиз пойтахти — Тошкентда умумхалқ байрами шодоналари қизгин тусда ўтади. Байрам тантаналари ва оммавий сайлларга республикамизнинг турли вилоятларидан, Марказий Осиё ва хорижий давлатлардан келган кўплаб меҳмонлар ташриф буюрадилар. Шундай экан шаҳарда байрам кунини ҳаракат хавфсизлигини таъминлаш ишлари қай даражада йўлга қўйилади? Тошкент шаҳар ИИББ ДАНБ бошлиғи, милиция подполковниги М. Х. Юсупов бу ҳақда шундай деди:

— Наврўз байрами тadbирлари асосан Алишер Навоий ёдгорлиги мажмуаси, Халқлар Дуслиги майдони, Ўзбекистон Миллий боғи, Мустақиллик майдони, Сайлгоҳ, Алишер Навоий номли опера ва балет театри, Амир Темури хивони, Мирзо Улугбек хивони, Сирғали дам олиш ороғи, «Зарафшон» ресторани каби аҳоли гавжум жойларида ва уларнинг яқин ҳудудларида ўтказилади. Байрам тантаналари, халқ сайллари бўлиб ўтадиган жойларда одамлар жуда гавжум бўлади. Уларнинг байрамни кутарини рўида ўтказишларини ташкиллаштириш, ҳаракат хавфсизлигини таъминлаш ва шунингдек, жамоат тартибини сақлаш учун барча керакли чора-tadbирлар қўрилган. 21 март кунини эрталаб соат 7.00 дан бошлаб байрам тadbирини ва халқ сайллари ўтадиган жойларга туташ йўллар ушбу ҳудудлар яқинида беркитилиб, транспорт воситаларининг ҳаракати тўхтатилади. Шу билан бирга кўпгина жамоат транспорти воситалари йўналишларига узгартишлар киритилади. Байрам тантаналари келадиганларнинг аксарияти автомашиналарда бўлишади. Уларга транспорт воситаларини қўйишлари муаммо бўлмаслиги, кўтаринки қайфиятлари бузилмаслиги учун тadbир бўлиб ўтадиган ҳар бир жойларнинг яқинида алоҳида транспорт воситаларини сақлаш жойлари ташкил этилди. Тadbир ниҳоясида одамларнинг уйлари ва уларга керакли бошқа манзилларга етиб олишларини қўлай қилиш мақсадида махсус автобус, трамвай, троллейбуслар ажратилган. Улар турли йўналишлар бўйича қўшимча жамоат транспорти воситалари сифатида йўловчиларни ташкилдилар. Бир сўз билан айтганда халқимизни байрамни кўнгилдагидек ўтказиши учун барча қўлайликлар яратилган. Биз эса, барча куч имкониятларимизни ишга солиб уларнинг хизматида бўламиз.

Сўзбатдош: Абдураҳим ҲАЛИЛОВ.

УДУМАРИМИЗ

Наврўзда уруғ қадалди.

РАЙҲОН ГУЛЛАРИНГДАН ЮЛДУЗ ТАҚАЙИН

Наврўзжон, марҳабо. Келақол тезроқ, Алқа, юзларингдан тўйиб ўпайин. Ватанинг хур, озод, голиб кўксига Райҳон гулларингдан юлдуз тақайин.

Дошқозонлар сумалакка тўлганда, Емай туриб яшаради одамлар. Момоларнинг «Жўх»лари янграसा, Сакраб-сакраб кўшилади бобомлар.

Байрамдирсан энг қадимий, энг миллий, Севимлисан айёмларнинг баридан. Яшаришдир, саҳаватдир ул, деган Садо келар мозийларнинг қатридан.

Наврўзим, келяпсан нихоллар ушлаб, Юрагим халққарар қувончдан тўйиб: Қўлингда тутганинг кўринди аввал Меҳр-муруватнинг боғлари бўлиб. Юсуф БЕРДИЕВ.

АЙЁМ НАРАСИ

Бухоро вилоятининг барча туман ва шаҳарлари, маҳалла-қўйлариди Наврўз тантаналари бошланди. Муборак айёмга сумалакнинг тансиқ ҳидию, қувноқ куй-қўшиқлар узгача файз киритмоқда.

Яқинда Бухоро вилоят ҳокимлиги ташаббуси билан Наврўзга бағишлаб сумалак-қўлиқ танлови ва фольклор жамоаларининг курик-танлови бўлиб ўтди.

Вилоят ҳокимлиги ҳисобидан танловда биринчи, иккинчи, учинчи уринини олган голиблар 20 минг сўмдан 5 минг сўмгача пул мукофоти билан тақдирландилар. Бундан ташқари голиблар вилоят ва республика «Наврўз-98» тантаналарида қатнашиш учун йўланма ҳам олишди.

Энг қувончлиси байрамадан безалган қўнра шаҳарда қирққа яқин иншоотлар ишга туширилди. Шаҳар марказида 2 минг урилли байрам саҳнаси, қандолат маҳсулотлари, халқ истеъмолчи моллари, ҳунармандчилик буюмлари расталари ҳозирланди.

Наврўз нафақат баҳор, балки меҳр-муруват нурини ёғдирувчи байрам ҳамдир. Наврўз олди кунларида вилоят жамоатчилиги ногиронлар, кам таъминланган оилаларнинг қўпчилигига дастурхон ёзишди ва баҳоли-қудрат уларга ёрдам курсатишди.

Гулнора САМНБЕВА,
«Адолат»нинг ўз муҳбири.

ҚАДРИЯТЛАРИМИЗ

Дошқозонда сумалак, учоқ бошида она...

Улуг зотлар ҳаётидан

«ДИЛ БА ЁРУ, ДАСТ БА КОР»

Шайх Баҳовуддиннинг бошқа қўпчилик суфийлардан фарқи шундаки, у ҳар қандай валий, авлиё ҳам фақат намоз, дуо, ибратлар билангина эмас, балки руҳини, кўнглини камол топтириш билан бирга ҳалол меҳнат билан ҳам тирикчилик қилиши зарур, деб ҳисобларди. Шайхлар, суфийларнинг шоғирдлари дарвеш-қаландарлар таълимотини узоқ-яқин жойларга тарқатар эдилар. Уларнинг асосий иши сафар, савҳат бўлиб, бирор меҳнатнинг этагини тутмас эдилар...

Баҳовуддин Нақшбандий дарвешларнинг мана шундай нотинч ҳаёт тарзини ислоҳ қилиб, бутунлай узгартирди. У суфийлар, дарвешларнинг тарки дунё қилишига қарши чиқди. Шайх Баҳовуддин дарвешлар, суфийларни уларнинг осойишта, бежавотир яшашлари, бировларнинг қўлига қараб қолмасликларини учун ҳалол меҳнат билан, масалан, ҳунармандчилик билан шуғулланишга чақирди. Бу соҳада уни ибрат қўрсатди, дастгоҳда тўқувчилик қилиб, нақш боғлаб, шоғирдларига ҳунар ўргатди. Ҳуқоний, суфий, дарвешларнинг қўли меҳнатда, ҳавли Худон-таолода бўлиши керак деб ҳисоблади ва бу таълимотни ихчам, лунда қилиб: «Дил ба ёру, даст ба кор» сўзларида теран ифодаллади.

НАСАФИЙ.

Қатра

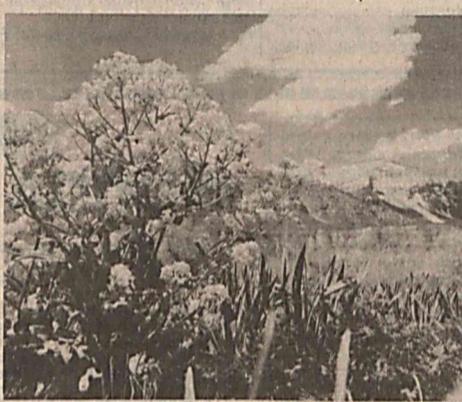
ДЕНГИЗ БЎЙИДА

Қаттиқ бурон эди. Тулқинлар болалардек бир-бирини қувлаб қирғоққа югурарди, етиб келгач эса совуқ қояларни бир онгина кучиб, ҳафсаласи пир булганча ортга қайтарди. Гўё улар салобатли қоялардан ажиб бир сеҳр истаб тополмагандек, жимгина оқ қўпикка айланганча соҳилнинг қаҳробо қумларида дардли из қолдириб кетарди. Денгиз ҳам шу куйи бир он тин оларди. Сунгра яна бурон гувиллар, чақмоқ чақиб, бетокат булутлар кўз ёш тука бошлар, шунда тулқинлар ҳамма нарсани унутиб тагин уз машини бошларди. Соҳил бўйидаги дарахтлар ҳам бу манзараларга ҳамонҳанг шувулларди. Биргина чайкалар ҳеч нарсага парво қилмай, ҳеч нарсани менсимай, гоҳ тулқинларга қумилиб, гоҳ улар билан қувлашиб, рақс тушарди. Буларнинг бари гоҳ сеҳрли афсонага, гоҳ қўрқинчи тўшага, гоҳ ваҳимали эртакча ўхшаб кетарди. Табиатнинг гузаллиги, буроннинг увиллаши, ҳиссиз қояларнинг сукунати, дарахтларнинг шовқини, шаррос қуяётган ёмғир, денгизу чайкалар ҳавлчан қалбга қанчалик хуш ёқади. Ҳа, қанчалик хуш ёқади, дерсиз

сиз ҳам. Эҳ, соҳилда плашчага ураниб, ёмғирда шалоқбо булганча бу манзараларга тикилиб турган йигит ҳам ҳавлчан эди. У ҳам ҳаммасини қуриб турарди. У ҳам денгизга бепарво эмасди. Кечагина анави бебош тулқинлардек шўх эди: ҳайиқиш нима, қўрқув нима билмасди, мақсади йулида ҳеч нарсани писанд қилмай олган интиларди, чақмоққа ҳам бепарво эмасди: орзусида чақмоқдек ёниб яшаш бор эди. Ёмғирлар — унинг жони дили эди-ку. Шабодачи, эҳ, у доим шабодани кучмоққа, шабодадек умчмоқ шай турарди... Дарахтлардан сеҳрни, қоялардан мағрурликни урганган эди. Демак, йигитга шу тонда жаннат экан-ку дерсиз. Йўқ, жаннат эмасди. Йигитнинг қузалари нам, кўнглида анчайин ғам бор эди. Уйда ёлғизлик қисмати, қалбда жа-вобсиз севгининг азоби... Денгиз ҳам, денгиз бўйидаги бу гузал манзаралар ҳам унга шуларни эслатиб қалбини эзарди. У ёмғирни ҳам, жикқа хул қийимларини ҳам сезмас, лаблари со-вудан хивл титраганча пи-чирларди... Эй, бевафо...

Алҳам ДАМИНОВ.

НАВРЎЗИ ОЛАМ КЕЛДИ

Қувон эй, кўхна дунё, бағринга кўклам келди, Борлиққа сочиб энё Наврўзи олам келди.

Қийиб гулгун либосин, бошлаб нозик адосин, Қаранг, нозу ибосин, гул юзли санам келди.

Соғиниб қолган эдик, интизор бўлган эдик, Излаб йўл олган эдик, ул ўзи хуррам келди.

Қўнгилларнинг шодлиги, умримиз шаддодлиги, Юртимиз ободлиги унда жамул-жам келди.

Яйрангиз эй кўнгулар, ганиматдир бу кунлар, Ўтиб айёли кунлар, нурли субҳидам келди.

Йўл олинг гулзорларга, гул тутинг дилдорларга, Зикриллодек зорларга ёр васли — малҳам келди.

Зикрилла НЕЪМАТ.

ХАНДАЛАР

Янги очилган гунафшани омонлик-сомонлик, деб ҳидлаётган Тошбуви холага келини халлослаб келиб гапирга келди:

— Ойи угирлаб кетишибди!
— Нимани?
— Наврўзга пиширган сумалагимиз қозон-позони билан йўқ.
— Парво қилманг, келин, — деди Тошбуви хола илжайган ҳолда, — ёшлигимизда биз пиширган сумалакни ҳам йигитлар угирлаб кетишганди. Ҳали қозонини ташлаб кетишди, бу Наврўз ҳазили.

Кексаликни бўйинга олиб соқол қуйган Соли-овий ака Исроил сартарошга:

— Ука, соқол-мўйловни бир чеканка қилиб қуйинг, — деди.
— Бош устига, марҳамат, утирироғ ажажон, — деб сартарош чеканка қилиш урнига соқол-мўйловни бир йўла қириб ташлади.
— Бу нима қилганингиз Исроил.
— Наврўз ошига йигитдек бўлиб боринг-да! — деб сартарош хушбўй ёшлик атридан пуркай кетди.
В. БОБОМУРДОВ.

Жиноят ва жазо

ТАЛОНЧИ ҚОТИЛЛАР

ёки яна бир уюшган жиноий гуруҳ қўлга олинди

Дискобар. Ранго-ранг чироқлар ёниб-ўчиб ажиб жозибдор манзара кашф этади. Чет эл эстрадаси янграйди. Турли ноз-неъматларни танов-лур этиб, ароқ-коньяк кайфидан сархуш бўлиб олган ёш-ёш йигит-қизлар гарбона рақсларга тушишяпти.

Эртасига кўнгиллари яна дилхушлигу маишат қиладиган шу жойни кўмсади. Бироқ ёнларида хемири йўқ. Нима қилишсин? Тагин ота-оналаридан пул сурашсинми? Йўқ, бу бейғойда? Негаки, улар берган пул агар тоғдек бўлса ҳам кунига қилинадиган бунақа маишату, айш-ишратга етмайди. Бирор жойга ишга кириб меҳнат қилишсинми? Э, йўғ-э, 16—21 ёшларини меҳнатда ўтказиб, уни увол (улар меҳнат билан ўтган умрни зое кетган деб ҳисоблашади) қилишсинми? Ҳечам-да!

Хўш, унда нима қилиш керак? Бу саволга уларнинг жавоби бир хил бўлди. Ишламай текин пул топиш керак! Бунга эса одамларни тунаш туфайлигина эришиш мумкин, деб ҳисоблашди...

Д. Солдаткин, В. Иванов, О. Гребеншиков ва Р. Сафинлар «Фарход» бозори қилида тулпанишди.

— Хўш, ишни нимадан бошлаймиз? — Урига мол қаҳатми, дуч келган одамни тунайверамиз-да!

— Масалан, анави бойвачча аёлнинг қўлидаги бриллиант кўзли зирагини... — Ие, қандай қилиб? Ана, у автобусга чиқиб кетди-ку?

— Ҳечқиси йўқ! Шу автобуснинг кетидан кетдик! Улар Сафиннинг ижарага олган л 27—88, ТН рақамли «Москвич» машинасига ўтириб автобуснинг изидан юришди. «Гулистон» мавзесига етган «зирак тақдан аёл» автобусдан тушди. Уни кузатиб келатган «Москвич»дан Гребеншиков ва Солдаткин тушиб, аёлнинг кетидан юришди. Хилват жойга етган эса Гребеншиков хотиржамгина кетатган аёлга ёпишиб, икки қўлидаги икки зирагини олиб қочди. То аёл э-ҳушсини йиғиб олгунча панада кутиб турган «Москвич»га ўтириб олди. Шитоб билан қўзғолган машина эса бир зумда қўздан гойиб бўлди. Юз минг сумлик зирагидан ажраган аёл эса қўлигини чаңгаллаб қоларверди.

Гаротчилар эса янги улжа зиракни Бош универсал магазини ҳудудига пули миллатига мансуб аёлга 300 АҚШ долларига сотишдию кўен бўлишди. Долларнинг учдан бирини Яққасарой туманидаги «Савдо маркази» олдиди, қолганини Сирғали туманидаги «Диана» кафе-сидида нотиши кишилардан сумга айлантириб узаро тенг бўлиб олишди. Кейин эса уни яна «дискобар»га бориб маишат учун сарф қилишди.

Хаш-паш дегунча зирак пулини еб-ичиб булган безорилар бу гал йирикроқ улжани кузашди. Улар Ҳамза тумани Ю. Фучик кўчасидаги 2-уйни нишонга олишди. Солдаткини ҳар эҳтиомлга қарши кучада қолдирган Мухитов, Абдуллаев ва Абдуқодировлар дарвоза кўнгиригини босишганда уй эгаси Д. Алишева эшикни очдию, балага қолди. Олдиндан белгиланган режага кура пичоқлар билан қуролланган уч босқинчи шитоб билан ичкарига кириб олди. Кейин эшикни ичкаридан беркиртиб, аёлни полга ётқиздида, телефон симларини узиб, у билан бечоранинг оёқ-қўлини боғлаб буйнига пичоқ тирашди:

— Пул ва тақинчоқларинг қарерда туради?

— Билмайман! Сен итваччаларга айтмайман ҳам!

Шу пайт уй соҳибсининг нариги хонада ётган набираси Шайбонийхон уйғониб қолиб, йиғлай бошлади. Шунда Абдуқодиров унинг буйнига пичоқ қадаб, яна аёлга ўшқирди:

— Пул қарердагини айтсанми ё мана бу итваччангнинг буйнига пичоқ тортиб юбораварайми?

Уз жонига ачинмаган буви бечора набирасининг улдириб қўйишларидан қўрқди.

— Пул ётқоҳонадаги тушакнинг остида! Олаверларинг, аммо норасида гудакча темгаларинг.

Босқинчилар бирин-кетин 10000 сум пул, бриллиант кўзли олтин зирак (75000 сумлик) ва видеомангитфон (25000 сумлик)ни олиб «агар бирор жойга хабар берсанг, узингни ҳам, набирангни ҳам улдирамиз» деб қўздан гойиб бўлишди...

Урганган кўнгили уртанса қўймак деганларидек, жиноий гуруҳ бу гал куппа-қундузи «Ғалабанинг 40 йиллиги» мавзесидagi 27-уйнинг 2-хонадонини «суғуриб» чиқишни режалаштиришди. Улар дастлаб «разведка» учун Макареванский жунатишди. У хонадонга «кичб сотувчи қиз» бўлиб кириб борди. Қараса уйда Е. Цойнинг узи ёлғиз экан. Бу ҳақда хабарни эшитган Мухитов, Абдуллаев ва Гребеншиков эшик кўнгиригини босиб, хонадон соҳибасига уларни «электр таъминоти ходимлари» деб таништириб, ичкарига кириб олишди-да, «хунар»ларини курсатишди.

Ваҳийлар Цойнинг оёқ-қўлларини кир ёйиш арқончаси билан боғлаб, буйнига пичоқ тираганча пул ва қимматбаҳо буюмларни қарердагини айтишга мажбурлашди. Бироқ, бечора Цой уларнинг саволига жавоб беролмади. Негаки у хонадон соҳибаси Н. Кимнинг жиғини бўлиб, бу ерга меҳмонга келган эди. Шундоқ бўлган пул ва қимматбаҳо буюмларнинг қарерда сақланишини у қаёқдан билсин!

Аммо урни остин-устун қилиб, титкилаб ташлаган босқинчилар бу ердан ҳам қуруқ қайтмади. 55000 сум пул, 100 АҚШ доллари, аёллар пальтосини, тилла занжир, узук ва зираклар жами — 194 минг сумлик бойликни умариб кетишди.

Қўларига улғуржи «соққа» тушган безорилар кундан кунга қутуриб қабиҳ фаолиятларини кенгайтираверишди. Улар навбатдаги «ов» учун кунчага қишганда соат кундузи 11 эди. Мухитов, Солдаткин, Гребеншиков Абдуллаевнинг «ВАЗ 2106» русумли 10 Д 04—28 рақамдаги машинасида метронинг «Чилонзор» бекатига келишди. Қарашса, қўлига қимматбаҳо зирак тақдан аёл келиб автобусга ўтирди. Талончилар дарҳол унинг изидан машиналарини юргизишди. 26-мавзегга борганда аёл автобусдан тушди. Гребеншиков унинг кетидан писиб бориб, қўлай фурсат келганида қўлидаги зирагини юлдию, узини ҳамтовоклари кутиб турган машинага урди.

Машина эса, бир зумда қўздан гойиб бўлди.

Аммо кўпчиликка тергов чоғида шахси аниқланмаган бу аёлнинг шу биттагина узугининг пули урвоқ ҳам бўлмади. Шу боис улар навбатдаги «ов»га шошилишди. Бу гал режани Абдуллаев белгилади: — Менинг бир қариндошим бор. Божхонада ишлайди. Бой яшайди. Агар унинг уйини умарсақ...

Шундай қилиб улар Бодомзор мавзесидagi 3-уйда яшовчи Р. Фозиловлар хонадонига йул олишди. Абдуллаев қариндошининг уйига киришни узига ор билибми кучада пойлоқчилик қилиб қолди. Қолганлар — Солдаткин, Мухитов ва Гребеншиковлар 8-қаватга қутарилиб, 16-хонадон эшиги кўнгиригини босишди. Бироқ ичкаридаги аёл эшикни очмади. Гаротчилар уларни «электр таъминоти идорасиданми?» деб таништирса ҳам наф бермагач, алам ва ғазаб билан ортларига қайтишди.

Бироқ, текин «соққа»га ўрганганларнинг нафслари яна ҳақалок отавергач, Иванов, Гребеншиков, Хабибуллинлар жам бўлиб Сафиннинг «Москвич»ида «Фарход» бозори ҳудудига пайдо бўлишди.

Соат миллари роппа-роса 15.00 ни курсатиб турган пайтда Гребеншиков ва Хабибуллин машинадан тушиб Н. Носированинг изига тушишди. Хилватроқ жойга етганларида эса Гребеншиков аёлнинг ортидан бориб, унинг қўлидаги 50 минг сумлик бриллиант кўзли тилла зирагини олиб қочди. Бечора аёл қўлидаги тиркараб оқатган қонга беланиб қоларверди. Гаротчилар эса машиналарга ўтириб жуфтаник роллашди.

Текинхўрлар бу зиракни ҳам сотиб, пулини еб битиришгач, яна Абдуллаевнинг Бодомзордаги қариндошининг уйига йул олишди. Белгиланган режага кура Солдаткин кучада қолди. Сафин, Иванов ва Абдуллаевлар эса саккизинчи қаватга қутарилишди.

Уйда Гулнора Фозилованинг бир узи қолганини олдиндан билган Абдуллаев бу гал эшик кўнгиригини узи босди. Гулнора қариндоши Абдуллаевни таниб, эшикни очди. Шу пайт Абдуллаевга қўшилиб олдиндан пичоқлар билан қуролланган, из қолдирмаслик учун қўлларига қўлқоплар кийиб олган Сафин ва Ивановлар ҳам ичкарига кириб олишди-ю, ҳе йўқ, бе йўқ Гулнорани катта хонага судраб кириб, полга ётқизишдида, оёқ-қўлларини боғлаб қўйишди ва пул, қимматбаҳо тақинчоқлар қарердагини ундан сураб олиб олишди. Кейин аёлнинг озига латта тикиб қўйишди. Сафин эса унинг оёқларини тутиб турди. Иванов қўқраги, буйни ва бошқа ҳаётий муҳим жойларига (жами 34 марта) то улгунча пичоқ санчаверди.

Икки босқинчи аёлнинг озига латта тикиб қўйиб қийнаётган пайтда Абдуллаев ётқоҳонага кириб улжа қидиратган эди. Гулнорани «тинчтишгач», унга кумаклашгани Сафин ҳам кириб келди. Икковлашиб 15 минг сум, 350 минг Россия рубли, 700 АҚШ доллари, эркаклар ва аёллар соатлари, тилла тақинчоқлар, жами 136 минг сумлик бойликни олишди.

Талончи қотиллар бу билан ҳам чекланмади. Улар Абдуллаевни танилишини ҳисобга олиб, 5 ёшли қизалоқ Дилафруз Фозиловани (уни илгарироқ Абдуллаев ошхонага киритиб қўйган эди) ҳам улдиришга қарор қилишди. Абдуллаев Дилафрузни буйнидан ушлаб туриб полга ётқизди. Сафин эса унинг икки оёғидан тутиб турди. Шундан кейин Абдуллаев ҳозиргина қариндошимиз деб севиниб таллинган қизалоқча бир неча бор пичоқ санчди. Қизалоқ ҳам оламдан қўз юмди.

Шундан кейингина очофат қотиллар йиғиштирган бойликларини қутариб чиқиб кетдилар. Аммо кўз қуриб қўлоқ эшитмаган бу ваҳиёна қотилликлар эвазига умарган бойликларини сотишга эришшса-да, «дискобар»га олиб бориб, ҳаммасини айш-ишрат учун сарфлашга улғуришмади.

Уюшган жиноятчиларнинг барчаси қўлга олиниб, қилган ҳамма жиноятлари буйлиқларига қўйилди. Тошкент шаҳар суди эндиғина 19 ёшга кирган Шерзод Абдуллаев, 21 ёшга кирган Ринат Сафин ва Дмитрий Солдаткинларни олий жазо — улгимга маҳкум деб топди. 20 ёшли Рустам Мухитов ва Олег Гребеншиковни 20 йилданга, 18 ёшли Улғабек Абдуқодировни 16 йилга озодликдан маҳкум этишга ҳукм қилди. Шунингдек, қутурган мазкур жиноий гуруҳ иштирокисини 16 ёшли Мария Макареванская ва мазкур гуруҳнинг ашаддий аъзоси Абдуллаевдан уларнинг қилган жиноятларини билиб туриб, унинг уғрилгандан пуллар ҳисобидан берган 800 сумини олиб бу ҳақда ҳуқуқни ҳимоя қилиш идораларига хабар бермай, содир этилган оғир жиноятларни яшириб келган 17 ёшли Елена Ханилова ва бошқалар ҳам қилмишларига яраша жазоларга гирифторм бўлдилар. Жиноятчиларга тегишли мол-мулк мусодара қилинди.

Шундай қилиб яна бир уюшган ашаддий жиноятчилар гуруҳининг жирканч қилмишларига сунгги нуқта қўйилди. Энди бу ёғига жиноятчилар қилмишларига яраша берилган жазоларни утайдилар. Бироқ ҳали ун гулдан биттаси ҳам очилмаган бу вилларнинг ваҳиёна қилмишларини, аччиқ қисматларини уйлаб беихтиёр хаёлга толасан, киши.

Хўш, нега шундай бўлди? Гап шундаки: бу ёшлар «дискобарлар», «дискобар»лардаги алланечқ, оромбахшу жозибдор ҳаётга маҳлиб бўлиб, енгил-елпи яшашга берилиб кетдилар. Яхши, фаровон яшаш учун ҳалол меҳнат қилиб, пул топиш лозимлигини уйлаб ҳам қуришмади. Эҳтимол уларга шунақа жирканч турмуш тарзини тарғиб этувчи видеофильмлар таъсир этганди. Ундай десак, ота-оналарнинг қўларига қаёқда эди? Нахотки фарзандлари шу даражага етгунча ҳам улар ҳеч нарсани сезишмади? Ахир, лоқайдиқ, бепарволик, фарзанд тақдиринига беписандлик ҳам эви билан-да!

Шуларни уйларканмиз, бор овозимиз билан «Эй, одамлар! Болаларингизнинг турмуш тарзига, юриш-туришига ҳеч қачон бепарқ бўлмаг, уларни изчил назорат остига олинг. Акс ҳолда оилангиз барбод бўлиб, кейин пушаймон қилишингиз ҳеч гапмас!» деб бонг ургимиз келади.

Мухиддин МУСАЕВ, Ўзбекистон Республикаси прокуратураси Жиноятларни тергов қилиш бошқармаси бошлиғи, Мурод КАЛОНХОН, журналист.

Кўпчилик соҳа мутахассислари қатори давлат автомобил назорати ходимлари ҳам муборак Навруз айёмини муносиб кутиб олишмоқда. Шу билан бирга улар март ойида ўтказилаётган ҳаракатлиниш хавфсизлигини таъминлаш ойлигида фаол иштирок этмоқдалар.

Кўпчилик соҳа мутахассислари қатори давлат автомобил назорати ходимлари ҳам муборак Навруз айёмини муносиб кутиб олишмоқда.

Бир кун қайнона қувларини узига нисбатан қанчалик содиқ эканини синаб кўрмоқчи бўлибди. Катта қувви ишдан қайтаётган вақт унинг рупарасидан чиқибди-да, худди бехосдан бўлгандек узини сойга ташлабди. Бунга кузи тушган катта қувв дарҳол узини сувга ташлаб, қайнонасини қутқариб чиқибди. Эрталаб турса эшик олдида янги «Тико» машинаси турган эмиш. Эшигига эса қўйидаги ёзувли қўғоз кистирилиб қўйилганмиш: «Миннатдор қайнонасида, содиқ қуввима».

Кейинги кун иккинчи қуввини ҳам худди шу йўсинда синаб кўрибди. У ҳам дарҳол қутқарибди. Эрталаб қараса «содиқ қуввима» миннатдор қайнонасини, миннатдор қайнонасини, содиқ қуввима» турган эмиш.

Навбат кенжа қуввга келибди. Уни ҳам худди шундай синабди. Бироқ қувв парво ҳам қилмай утиб кетаверибди. Қайнона эса қучиб кетибди. Эрталаб турса... Ховлисида қип-қизил чўгдек ёниб «Нексия» турган эмиш. Унга эса қўйидаги мазмунада хат кистирилганмиш: «Мард қуввима» миннатдор қайнонасини.

Сочи ута ушиб кетган мижоз сартарошхонага кирибди. Уста уни ўтиргизиб, сочига бир икки маротаба қайчини теккизгач, қўлига магнит олиб мижозни бошида айлантира бошлабди.

— И-я, ҳа уста, бу соч олишни янги усулми? — сурабди мижоз.

— Йўғ-э, қайчинми йўқотиб қўйдим, шуни излаётман, — жавоб берибди уста.

Хонадон телефони жиринглади. Эркак телефон гушагини қутариб эшита бошлади:

— Аазим, эшитаялсанми, биз ўрилди булди!

— Эй худойим, қандай бахт! Ҳа айтгандай ким бу гапиратган?

Улим тушагида ётган қайнона қуввини қаҳириб деди:

— Мана сенга 10 минг, ким билан гаплашасан, қанчага гаплашасан, менга барибери. Ишқилиб менга Қизил палдонга куминлар!

Кувв пайни олиб чиқиб кетди. Бирмунча вақт ўтган, ҳовлиқиб-кириб келди ва қайнонасини севиш билан деди:

— Ким билан, қанақа қуриб гаплашганими сирамангу, бу иш роса қийинчилик билан кучди. Хуллас, эртага соат 12 да сизни узингиз айтган жойга қумишга келишиб келдим.

— Биласанми дустим, ер-ка менга қандайдир эркак кўнгироқ қилиб, «хотинимни тинч қуй, бўлмас қилгангни оламан» деб дўқ урди.

— Бупти, тинч қуй, қутиласан.

— Шундайқу-я, лекин у мен «орадиган» алларни қайси бирини эри эканлигини айтмади-да.

— Қалай дугонажон, ал-каш эринг ҳалиям кечаси билан ресторани-ресторан тоғганини ичкиликка сарфлаб юрибди-ми?

— Йўқ, Мен у билан қаттиқ гаплашиб олдим. Энди у чекмайди, ичмайди, ресторанига ҳам бормайди. Тинчгина «реанимация»да ётибди.

Шухрат АЛИМАТОВ, тайёрлади.

«БЕШ» ОДИН КЕЛАДИМИ ЁКИ «ОЛТИ»

Яқинда Тошкент вилоятининг Чиноз туманида хизмат сафарига бўлар эканмиз, бизга антика бир ҳужжатни кўрсатишди. У вилоят халқ таълими бошқармасининг ушбу тумандаги мактаб директорларидан бирини вазиасидан озод қилиш ҳақидаги буйруғи экан. Кимни директорликка тайинлаш кимни озод қилиш — бу, албатта, вилоят бошқармасининг ўз иши, тахрират унга аралашмайди.

Лекин гап бошқа томонда, яъни минг-миглаб укучиларга санок, ҳисоб-китобдан таълим берадиган идораларнинг энг қаттасида базис раҳбарлар оддий рақамлар тартибини билмасликлариди... Ҳақиқатан ҳам жунда қизик-«Олти» сони «беш»дан кейин келадими ёки олдинми? Бунини олий математика десангиз ҳам бўлаверди!

Давлат тили ҳақидаги Қонун Тошкентдан Тошкентга, яъни вилоят халқ таълими бошқармасига, мана, ордан неча йиллар ўтиб кетса ҳамки, етиб келмабди. Шу сабаб у рус тилида ёзилган. Энди аҳволий бўлиб қолган бу тилда ёзилган халқ саводига бизга бир нави эди... Мана, узингиз қўз югуртиригиз.

Биз унинг бирон-бир харфини узгартирмай диққатингизга ҳавола қилаётимиз. «ПРИКАЗ по Управлению областного му педагогического образования» N 149-К, от 15.09.97 г. Турса Б. директор сш 13 Чиназско-го района освобождает от занимаемой должности по ст. 106 Трудового (?) (савол бизники Тахр). Руз с 16.09.97 г. Основание: рапорт зав. РайОНО N 294 от 16.09.97 г. Начальник О. ТОДЖИЕВ».

Уста ҲАҚҒҒҒҒ.

Материалларимиз узидан АДОЛАТ БУКИЛАДИ, АММО...

Халқимизда «Ҳақиқат эгилди, бироқ синамайди» деган доно нақл бор. Биз уни бироқ тулатиб «Адолат букилади, аммо бир кун келиб қаддини албатта тиклаб олади» дея тулатмоқчимиз.

... Унда йилнинг 12 декабрь кунини Навоий вилояти Нурота туман халқ маорифи бўлимининг мудири А. Бозоров навбатдаги буйруқлардан бирига имзо чекди. Унда шундай сатрлар бор эди:

«... 21-таъж мактабнинг собик директори Иботов Нормуродни ишлаб турган лавозинидан озод этиш тўғрисида халқ таълими бўлимининг 1995 йил 1 мартдаги қарори бекор қилинсин ва у 1997 йил 12 декабрдан бошлаб 21-таъж мактабига директорлик вазиасига тиклансин. Асос: вилоят халқ таълими бошқармасининг 1997 йил 26 ноябрдаги алоқа хати».

Шу билан бир неча йилдан бери давом этиб келатган адолатсизликча чек қўйилди.

Едингда бўлса, утган йилнинг 21 июль сонида «Адолат» саҳифасида республика халқ маорифи аълочиси Нормурод Ибодовнинг «Ховгани ҳоким еди...» сарлавҳали мақоласи эълон қилиниб, унда кека уқутувчи «узининг тўғрисидаги, кўнгиришларга йул қўйишдан боти тортиланги учун таъбиқча урганни, ниҳоят ташдан, қанчоларди эн етти йил аввал у ташаббуси билан ташкил этилган мактаб раҳбарлигидан кеттишга мажбур бўлганини тўғрисида айтилган эди. Муқолда текириш ва чора қилиш учун турли мутасадди ташкилотларга юборилди. Лекин адолатнинг юзага чиқиши йўлидаги тўнқлар кўп булар экан, зотан уз айбини буйнига оладиган мард ҳар қадамда ҳам уңрайвермайди.

Фақатгина газета Бош муҳаррирининг шахсан республика Халқ таълими вазириликка мурожаати туфайли барча вазирларга эга бўлган комиссия ишчи узи жойида урганди ва катта адолатсизликча йул қўйилганиниги эътироф этди.

«Кайта текширишда «Адолат» газетасида чоп этилган мақоладаги вақлар асосан тасдиқланди» — дейилади Навоий вилоят халқ таълими бошқармасининг бошлиғи М. Адисованинг жавоб хатиди. Нима ҳам дердик «Ҳеч бўлмаганда кура кел бўлгани яшироқ» деган нақл ҳам бор халқумизда...

... Соб қилгоғи Нурота туман марказидан 80 километрге йироқда жойлашган тоғ қишлоқларидан бири. 1970 йили Душанбе педагогика институтининг физика факультетини битириб келган ёш мутахассис Нормурод Ибодов уз она қишлоғига қайтиб келган, юрганида ут билан иш бошлади. Ёш ав-

логда таълим бериш борасида янгиликларга интилиди, ташаббускорликча узда мийиллик сезгани холда педагогиканинг ҳали очилмаган кирраларини очишга интилиди. Қишлоғида 21-таъж мактабнинг очилишига ҳам уз сабабкор бўлиб, ушбу билан масраканига 1980 йили 1985 йилга раҳбарлик қилди.

Лекин ҳурмати йузучимиз таъбиқлагани каби, қаредки нур бўлса, унинг ёнида соя ҳам уралашиб юрди. Бу сафар ҳам шундай бўлди. Уз ишига жон-дили билан берилган директорни кўзга қартириб унинг устидан «ёв» — «кич-кичани» бошлаб юбордилар. Бозор бир раҳбарлар бундай пайларда «он қорним, тинч қўлоғим!» қабилида иш тутдилар. Шунинг учун ҳам «галвал» шахсдан қутулиш йўлини қидирдилар. Натикожада 1985 йили Нормуродни бутунлай қўнсуз равишда ишдан бўшатдилар.

Лекин ишчан педагог руҳан тушқунликча тушмади. Ёшларга таълим бериш билан бирга у қадар-қимматининг тикланиши учун курашини бир зум бўлса-да сусайтирмади. Ниҳоят 1990 йилнинг 2 январь кунини мактаб директорлигига тикланди.

«Қузбўямачилик, таъбир жоиз бўлса «қўшиб ёзиш» бошқа ҳар қандай соҳаларда бўлса бўлиши мумкинчидир, лекин бу нарсга педагогикага мутлақо ёт» деган принципини маҳкум ушлаган мактаб раҳбари уз ишида беш йил ишлаб олди, ҳолоқ. Қимларнинг-дир эркатойлари учун алоҳида шартот яратиб берилди, уларнинг қамчиликларини ҳасушлаш, қўйингни «этилувчан» бўлишига унга эл қурмаган директорнинг боши узра она қилиб уйлай бошлади. Оқир-оқибат 1995 йилнинг бошларида уни бутунлай ноҳақ равишда, қалбани ҳужжатлар асосида хизмат вазиасидан бўшатдилар. Бу ишга туманининг бир қатор «назо-қоз»лари аралашган эди... Яна «чоп-чоп», «югур-югур»

Халқимизда «Ҳақиқат эгилди, бироқ синамайди» деган доно нақл бор. Биз уни бироқ тулатиб «Адолат букилади, аммо бир кун келиб қаддини албатта тиклаб олади» дея тулатмоқчимиз.

... Унда йилнинг 12 декабрь кунини Навоий вилояти Нурота туман халқ маорифи бўлимининг мудири А. Бозоров навбатдаги буйруқлардан бирига имзо чекди. Унда шундай сатрлар бор эди:

«... 21-таъж мактабнинг собик директори Иботов Нормуродни ишлаб турган лавозинидан озод этиш тўғрисида халқ таълими бўлимининг 1995 йил 1 мартдаги қарори бекор қилинсин ва у 1997 йил 12 декабрдан бошлаб 21-таъж мактабига директорлик вазиасига тиклансин. Асос: вилоят халқ таълими бошқармасининг 1997 йил 26 ноябрдаги алоқа хати».

Шу билан бир неча йилдан бери давом этиб келатган адолатсизликча чек қўйилди. Едингда бўлса, утган йилнинг 21 июль сонида «Адолат» саҳифасида республика халқ маорифи аълочиси Нормурод Ибодовнинг «Ховгани ҳоким еди...» сарлавҳали мақоласи эълон қилиниб, унда кека уқутувчи «узининг тўғрисидаги, кўнгиришларга йул қўйишдан боти тортиланги учун таъбиқча урганни, ниҳоят ташдан, қанчоларди эн етти йил аввал у ташаббуси билан ташкил этилган мактаб раҳбарлигидан кеттишга мажбур бўлганини тўғрисида айтилган эди. Муқолда текириш ва чора қилиш учун турли мутасадди ташкилотларга юборилди. Лекин адолатнинг юзага чиқиши йўлидаги тўнқлар кўп булар экан, зотан уз айбини буйнига оладиган мард ҳар қадамда ҳам уңрайвермайди.

Фақатгина газета Бош муҳаррирининг шахсан республика Халқ таълими вазириликка мурожаати туфайли барча вазирларга эга бўлган комиссия ишчи узи жойида урганди ва катта адолатсизликча йул қўйилганиниги эътироф этди.

«Кайта текширишда «Адолат» газетасида чоп этилган мақоладаги